

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, declarat de către inculpatul

Stegărescu Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-l Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 25.09.2018 - 05.12.2018

2. instanța de apel: 09.01.2019 – 27.02.2019

3. instanța de recurs: 31.05.2019 – 31.07.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Telenеști din 05 decembrie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Stegărescu Mihail Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 3 ani 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată executarea pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă în sumă de 5000 lei a fost lăsată spre examinare instanței de drept comun.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Stegărescu M. la data de 01 iulie 2018, în mod intenționat, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool, în stradă, la poarta de intrare în gospodăria lui Colun Mihail, amplasată în satul Xxxxx, r-nul Xxxxx, în rezultatul unui conflict apărut între el și Colun Mihail urmărind scop de vătămare a integrității corporale, a aplicat violența în privința ultimului, exprimată prin aplicarea unei lovituri cu un cuțit de bucătărie, în partea dreaptă a abdomenului. În circumstanțele menționate, ca rezultat al violenței fizice, întreprinse de către Stegărescu Mihail, asupra lui Colun Mihail, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 2018 28D 0183, din 22 august 2018, ultimului, i-au fost cauzate leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de plagă penetrantă a abdomenului cu lezarea ficatului cu hemoragie intraperitoneală.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stegărescu M., să fie declarat vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă sub formă de 3 ani și 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. A admite pretenția civilă înaintată de către partea vătămată Colun Mihail și a încasa de la inculpat, prejudiciul în sumă de 5000 lei.

În motivarea apelului a indicat că:

- la aplicarea pedepsei lui Stegărescu Mihail, pentru infracțiunea comisă, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și astfel, incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei cu stabilirea termenului de probațiune pe 2 ani;

- faptul că inculpatul Stegărescu Mihail anterior nu a fost condamnat, vina a recunoscut-o și se caracterizează pozitiv nu pot servi ca circumstanțe pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece nicidecum nu au legătură cu faptele comise de el și nici nu caracterizează inculpatul ca pe o persoană responsabilă pentru acțiunile sale, iar recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică;

- în speță, aplicarea unei pedepse privative de libertate ar fi pedeapsa care ar răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, va restabili echitatea socială și va fi proporțională cu consecințele infracțiunii.

3.2 Partea vătămată, Colun Mihail, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Stegărescu M., fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, la 3 ani și 4 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis. A admite pretenția civilă înaintată de către partea vătămată Colun Mihail și a încasa de la inculpatul Stegărescu Mihail, prejudiciul material în sumă de 5000 lei. A admite pretenția civilă înaintată de către partea vătămată Colun Mihail și a încasa de la inculpatul Stegărescu Mihail, prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei.

În motivarea apelului a indicat:

- reieșind din gradul prejudiciabil al acestei fapte, consideră că instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect a aplicat în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal, suspendându-i condiționat executarea pedepsei pe un termen de 2 ani;

- cât privește latura civilă, nu este de acord că instanța de judecată a lăsat acțiunea civilă în mărime de 5000 lei spre examinare instanței de drept comun, odată ce în rezultatul infracțiunii s-a ales cu leziuni corporale grave, iar făptuitorul atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești, nu a întreprins măsuri de a achita prejudiciul material cauzat în urma infracțiunii. Astfel, în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului reclamantul a avut de suferit atât material, cât și moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, au fost admise apelurile declarate, fiind casată parțial sentința, în partea pedepsei și acțiunii civile, și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Stegărescu M., recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. A fost admisă integral cererea de chemare în judecată, fiind încasat de la Stegărescu M. în beneficiul părții vătămate Colun V. suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral. A fost menținută sentința în partea ce se referă la recunoașterea vinovăției și corpurile delictelor.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a concluzionat că, inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Stegărescu Mihail, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei, urmează de luat în considerație ca circumstanță atenuantă căința sinceră cu referire la art. 76 Cod penal. Cu referire la art. 77 Cod penal, ca circumstanță agravantă urmează de stabilit faptul că Stegărescu Mihail a comis infracțiunea în stare de ebrietate produsă de alcool.

Totodată, instanța de apel ținând cont de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunile respective nu a considerat rațional faptul că, prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei, în acest sens găsind veridice și aplicabile argumentele invocate în apel.

În aceeași ordine de idei, raționând prin prisma textelor de lege menționate, instanța de apel a considerat că, la stabilirea pedepsei inculpatului Stegărescu Mihail, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor citate mai sus or, deși nu a stabilit existența circumstanțelor atenuante sau prezența altor circumstanțe relevante a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, a suspendat condiționat executarea

pedepsei stabilite în privința inculpatului - fără a motiva necesitatea soluției respective și fără a da eficiența cuvenită prevederilor art. 61 și art. 75 Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că, instanța de fond ca circumstanță agravantă a reținut corect faptul că, ultimul a comis infracțiunea respectivă fiind în stare de ebrietate, fapt care amplifică urmările prejudiciabile suportate de partea vătămată. La fel, infracțiunea respectivă a tentat asupra integrității persoanei, în acest survenind consecințe ireversibile și anume plagă penetrantă a abdomenului cu lezarea ficatului cu hemoragie intraperitoneală. Totodată, este foarte importantă și poziția părții vătămate cu privire la săvârșirea infracțiunii respective și anume că partea vătămată a pledat ca în privința inculpatului să fie aplicată o pedeapsă cu executarea reală. De asemenea, părții vătămate nu i-a fost restituit prejudiciul material. Existența unor asemenea urmări prejudiciabile și dispunerea suspendării condiționate pentru comiterea unei astfel de infracțiune implică, de regulă, imposibilitatea restabilirii echității sociale ca scop al pedepsei prevăzut de art. 61 Cod penal.

La fel, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu caracteristica eliberată de către primarul comunei Xxxxx (f.d. 41), inculpatul este o persoană care intră în conflict când se află în stare de ebrietate. Ținând cont de specificul acestora, statutul părții vătămate și încălcarea a ordinii publice, instanța de apel a stabilit o orientare antisocială stabilă a inculpatului față de respectarea legii. În cazul unei asemenea orientări antisociale decade raționalitatea neexecutării reale a pedepsei. Astfel, instanța de apel a considerat că în privința inculpatului nu pot fi aplicate nici prevederile art. 90 Codul penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei. În consecință, instanța de apel a stabilit că, pedeapsa aplicată inculpatului urmează să fie executată real, stabilindu-i-se astfel o individualizare a pedepsei care este legală întemeiată, proporțională faptei comise și circumstanțelor reale și personale.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a verificat dacă acesta este în coraport echitabil cu următoarele circumstanțe: nivelul (gradul) suportării de către partea vătămată a suferințelor fizice, care, în mod incontestabil, amplifică suferințele morale a sale deoarece infracțiunea a fost însoțită de aplicarea violenței; capacitatea făptuitorului de a recupera prejudiciul moral; condițiile socio-economice a societății unde locuiește partea vătămată, aplicarea uniformă a cuantumului prejudiciului moral în cazuri comparabile. Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a reținut cuantumul prejudiciului moral, ce urmează a fi încasat în sumă de 5.000 lei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar declarat de către inculpat, prin care solicită casarea acesteia, cu aplicarea unei pedepse neprivative de libertate.

În motivarea recursului a indicat că:

- a recunoscut integral vina, cauza fiind examinată pe baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, lege care prevede drept recompensă, aplicarea unei pedepse mai blânde;

- este atras la răspundere penală prima dată, până la acest caz nu a fost atras nici la răspundere contravențională;

- potrivit caracteristicii eliberate de la Primărie, se caracterizează pozitiv, se căiește sincer de cele întâmplate, a recuperat o bună parte din dauna cauzată părții vătămate;

- unicul motiv pentru care nu este recuperată dauna, constituie faptul că nu are toată suma la moment, dar lucrează și restituie dauna, intenționând să achite părții vătămate datoria în cel mai scurt timp.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece termenul de declarare a recursului a expirat la 27.04.2019, însă inculpatul a depus recursul la 03.05.2019, astfel termenul de 30 de zile, de contestare cu recurs ordinar a deciziei, stabilit prin prisma art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat de recurent.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia, în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 27 februarie 2019 în prezența procurorului, inculpatului Stegărescu M., avocatului acestuia Corolevschi G. și a părții vătămate Colun M., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 115-116), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 27 martie 2019.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă, că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 27 martie 2019, fiind prezent doar procurorul, iar partea vătămată, inculpatul și avocatul acestuia, nu au fost prezenți, fiind înștiințați despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că părții vătămate, inculpatului și apărătorului acestuia, în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expedit copii deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 123).

Prin urmare, Colegiul atestă că inculpatul Stegărescu M. a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 03 mai 2019, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei de intrare a Secției documentare procesuală a cauzelor penale a Curții Supreme de Justiție. (f.d. 132).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 27 martie 2019, ultima zi fiind data de 26 aprilie 2019,

pe când inculpatul, a depus recurs ordinar, la data de 03 mai 2019, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Stegărescu M., a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, de către inculpatul **Stegărescu Mihail Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie